

Javnost je prije dva dana imala priliku da u medijima primijeti kratku vijest o raskidu ugovora o koncesiji za izgradnju i korištenje dvije hidroelektrane u kanjonima rijeke Vrbas, koji je još 2004. godine Vlada RS potpisala sa firmom HES Vrbas. Na žalost, predstavnici Vlade RS se nisu udostojili da javnost obavijeste o ovom veoma važnom epilogu jednog "kapitalnog" projekta od javnog interesa, kako su tada mnogobrojni predstavnici Vlade RS izjavljivali.

Miodrag Dakić: "Vlada RS je dozvolila da javnost o raskidu ugovora sazna od advokatske firme koja predstavlja kompaniju HES Vrbas, pa su građani ostali uskraćeni za informacije o razlozima za raskidanje ugovora, te da li će Vlada RS možda iz budžeta morati platiti neku nadoknadu koncesionaru. To ne bi bio prvi put da građani RS plaćaju cijenu za greške korumpiranih i nesposobnih političara u Vladi RS, a da odgovornost za loše rezultate u pravilu ne snose oni koji su vrlo dobro plaćeni da rade u interesu građana."

Deset godina je trebalo da ovaj ugovor o koncesiji bude raskinut, a koji je još 2005. godine postao neprovodiv, kada je pod pritiskom skoro 20 000 potpisa građana Banjaluke, Skupština Grada donijela odluku da se protivi potpisanom ugovoru o koncesiji. Koalicija za zaštitu Vrbasa je još prije potpisivanja ugovora o koncesiji krajem 2004. godine, upozoravala Vladu RS da ugovor nije u interesu građana Banjaluke i Republike Srpske. Takođe, predlagali smo da bi prije potpisivanja ugovora trebalo napraviti ozbiljnu analizu korištenja potencijala rijeke Vrbas, koja bi osim energetskog aspekta, uzela u obzir pitanja turizma, vodosnabdijevanja, zaštite prirode i slično. Ukazivali smo i na to da je u postupku dodjele koncesije javnost bila potpuno isključena, a da je nekoliko zakona RS prekršeno.

U međuvremenu, Centar za životnu sredinu je pokušao da vlastima pokaže na koji način se može i treba odnositi prema resursima u kanjonu Vrbasa. Zajedno sa stanovnicima Mjesne zajednice Krupa na Vrbasu smo 2009. godine izradili dokument Zelena agenda za Krupu na Vrbasu, u kojem smo definisali spisak aktivnosti koje bi bile korisne ili minimalno štetne za životnu sredinu, a lokalnoj zajednici bi donijele korist. Jedna od tih aktivnosti je i zaštita kanjona rijeke Vrbas.

Nataša Crnković: "Kanjon rijeke Vrbas, zajedno sa Krupom na Vrbasu, je u Prostornom planu RS planiran kao rekreacioni, kulturni, naučni, obrazovni i pejzažni zaštićeni prirodni predio. Centar za životnu sredinu je 2010. godine pokrenuo kampanju "Zaštitimo kanjon Vrbasa" koja je za cilj imala proglašenje ovog područja zaštićenim i njegovo održivo upravljanje. Tada ovu ideju nije bilo moguće pokrenuti upravo zbog ovog, tada još uvijek važećeg, koncesionog ugovora. Kanjon Vrbasa predstavlja prirodno stanište sa veoma visokom stopom biološke raznovrsnosti, a ima i posebnu vrijednost izolovanog staništa sa velikim brojem endema, rijetkih i ugroženih vrsta, kao što su: tisa, balkanska zvončika,

krasoliki vrisak, žuti naprstak, mladica i dr.”.

Pozivamo Vladu RS da mnogo odgovornije pristupa ustupanju prirodnih bogatstava domaćim i stranim privatnim kompanijama. Ukoliko Vlada RS brine za budućnost Republike Srpske, kako to svakodnevno možemo čuti u medijima, onda treba radikalno promijeniti svoj odnos prema korištenju prirodnih resursa kojima upravlja. Buduće generacije bi nas mogle proklinjati ako nastavimo sa iscrpljivanjem neobnovljivih resursa i zagađivanjem životne sredine na način kako to trenutno činimo. Takođe, ako Vlada RS želi smanjiti korupciju u ovoj oblasti, onda mora otvoriti proces odlučivanja prema građanima, kako bi bio mnogo transparentniji.

izvor: czzs.org